

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 22. 9. 2016

Číslo: Ročník 26 (2016), Číslo 3

Sekce: Z knihovnických organizací

Název článku: Konference Architektura a výstavba knihoven

Autor: Andrea Součková

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20160330>

## Konference Architektura a výstavba knihoven

### Andrea Součková

V minulém čísle zpravodaje U nás jsem již tak trochu „naťukla“ téma prostorových možností knihoven. Zcela jistě se jedná o základní předpoklad jejich dobrého fungování. Každá knihovna potřebuje pro svůj optimální chod dostatečné prostory, bez nichž není poskytování kvalitních služeb možné. Prosadit či realizovat rekonstrukci či přímo výstavbu knihovny je velmi složité, a tak zůstávají vize mnohých knihovnic a knihovníků opravdu jen snem. Nezbytnost řešení problematiky ukázala i konference Architektura a výstavba knihoven, která byla spojená s celostátní valnou hromadou Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) ČR<sup>[1]</sup> a uskutečnila se ve dnech 14.–16. června 2016, tentokrát u nás v Hradci Králové.

Úterý 14. června 2016 bylo ve znamení architektury a výstavby knihoven v českém prostředí. Celý den slovem provázal Mgr. **Dan Merta**, ředitel Galerie Jaroslava Fragnera, který byl zároveň prvním přednášejícím. Odborný program zahájil příspěvkem nazvaným Prostředí x estetika x funkce. Už samotný název shrnuje tři základní architektonické požadavky na prostory knihoven. Ovšem jak sám zmínil, žádná ideální knihovna v podstatě není, protože neexistuje ani estetický ideál. V jedné z nejočekávanějších prezentací zveřejnil PhDr. **Vít Richter** z Národní knihovny ČR výsledky průzkumu zaměřeného na současný stav prostorového zajištění veřejných knihoven v ČR. Ačkoliv mnoho knihoven dotazník nevyplnilo, a údaje tak nemusejí zcela odpovídat realitě,<sup>[2]</sup> ukázalo se, že dnešní situace není nijak růžová. Za posledních 20 let nebyla ve 1/3 knihoven realizována žádná stavební akce, obnova interiéru aj. Rekonstrukci knihovny naopak prezentoval Mgr. **Roman Dub**, ředitel Městské knihovny v Písku. Ve svém příspěvku přítomným popsal proces přípravy nové knihovny od architektonické soutěže až ke stavebnímu povolení. Za zcela klíčové pro úspěšnou realizaci považuje soulad představ a vzájemné porozumění mezi knihovnou, zadavatelem a architektem. Nová knihovna vznikla také v zrekonstruovaném severním křídle městského gotického hradu v Soběslavi. Autorem projektu je Ing. arch. **Jaromír Kročák** a jeho přednáška účastníky konference možná zaujala i proto, že byla zároveň malou exkurzí do historie města a hradu. Za několika povedenými knihovnami stojí také studio Projekt architekti, které prezentoval jeden z jeho členů, Mgr. ak. arch. **Roman Brychta**. Z dílny tohoto týmu pochází například Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové nebo Národní technická knihovna, jejichž architektonická řešení získala řadu významných ocenění. Na závěr prvního dne konference vystoupila PhDr. **Helena Gajdušková**, ředitelka Masarykovy veřejné knihovny ve Vsetíně, a přítomným knihovníkům poradila, jak nebýt Pat a Mat ve venkovské knihovně. Příspěvek byl pojat velmi prakticky a ukázal, na co vše si dát pozor při zařizování knihovny. (Jeho zkrácenou podobu naleznete v některém z dalších čísel zpravodaje U nás.)

Čtvrtek 16. června 2016 nesl příznačný podtitul Impulsy ze zahraničí. Druhý den konference byl zahájen přednáškou **Amandine Jacquet**, členky francouzského knihovnického spolku ABF (Association des Bibliothécaires de France). Na příkladech dobré praxe přítomné seznámila s architekturou knihoven ve Francii. V zemi se nachází mnoho malých knihoven, které fungují v obcích do 2 000 obyvatel (cca 21 % populace). Budovy se vyznačují originalitou; jsou chápány jako symboly města, na něž mohou být obyvatelé hrdí. Situaci v Německu účastníkům přiblížil **Jonas Fansa** z Zentral- und Landesbibliothek Berlin. Ve svém příspěvku se zaměřil především na postupnou přestavbu veřejných prostor této knihovny. Pro zájemce byl u obou přednášejících zajištěn simultánní překlad. Jediným domácím zástupcem odborného programu druhého dne konference byla Mgr. **Adéla Dilhofová** z Moravské zemské knihovny v Brně. Účastníky informovala o vzniku metodického centra (při MZK), které bude vytvářet informační zázemí pro oblast regionálních funkcí, výměnu zkušeností a sdílení aktuálních trendů na podporu rozvoje veřejných knihoven. Jednou z podporovaných oblastí práce metodického centra bude i problematika rekonstrukcí či novostaveb knihoven a jejich vybavení. Projekt je

plánován na období 1. července 2017 - 31. prosince 2021. Posledním zahraničním hostem byla Ing. **Silvia Stasselová**, předsedkyně Spolku slovenských knihovníků. Přítomným přiblížila situaci na Slovensku, zejména prostřednictvím průzkumu prostorového a technického vybavení knihoven, který byl v sousední zemi realizován již v roce 2012.

Jak ukázaly výsledky průzkumu prostorového zajištění veřejných knihoven, současný stav v ČR není nijak příznivý. Proč ale končit článek pesimisticky, když i v této oblasti lze mluvit o posunu vpřed. Na konci roku 2014 byl vydán překlad technické zprávy (normy) ISO k výstavbě a rekonstrukci knihoven; nyní již tedy víme, jak by taková knihovna měla vypadat. Byl realizován průzkum prostorového a technického vybavení veřejných knihoven ČR, který ukázal, jak na tom jsme. Zároveň mohou jeho výsledky sloužit jako podklad pro návrh na dotační programy pro ministerstvo kultury, kraje i obce. Jednou z hlavních priorit celostátní koncepce rozvoje knihoven na léta 2016-2020 je také výstavba a rekonstrukce knihoven. Při Moravské zemské knihovně v Brně vznikne metodické centrum, jež se bude zaměřovat na metodickou pomoc v této oblasti. Zdá se tedy, že se v tomto ohledu pro zlepšení stávajících podmínek dělá skutečně mnoho. Nyní už záleží na nás, jak tuto podporu využijeme...

Kontakt na autorku: [andrea.souckova@svkhk.cz](mailto:andrea.souckova@svkhk.cz)

Prezentace z konference: <http://www.skipcr.cz/akce-a-projekty/akce-skip/valna-hromada/9.-valna-hromada/program-1/konference-architektura-a-vystavba-knihoven>

---

[1] O valné hromadě se dozvíte více v článku Boženy Blažkové Celostátní valná hromada SKIP ČR u nás v Hradci Králové aktuálního čísla zpravodaje.

[2] Průzkumu se zúčastnilo 2 027 knihoven, což je cca 1/3 knihoven v ČR. Platí zde pravidlo, že čím menší je knihovna, tím je pravděpodobnější, že dotazník nevyplnila. V obcích do 1 000 obyvatel dokonce neodpovědělo 78 % knihoven.